

Svanegutten

*og den
fattige jenta*

Cato Thorsen

Seks år gamle Hilde bor sammen med mor i en slitt campingvogn, og er vant til å ha dårlig råd. En dag bestemmer den lille jenta seg for å dra inn til landsbyen for å tigge etter penger, slik at hun og moren kan få råd til det aller mest nødvendige. Ferden skal etter hvert vise seg å ta en overraskende vending når den mystiske Svanegutten dukker opp. Bli med på et rørende eventyr for store og små, der både omtanke og godhjertethet har en sentral plass. Denne god natt-historien viser oss at også livets små gleder kavære av stor betydning.

Utenfor en landsby langt, langt borte, et godt stykke inn i en furuskog med krokete, knirkete trær, lå en slitt gammel campingvogn. Her visste ingen at det bodde noen, men bakom veggene holdt vesle Hilde og mammaen hennes til. Hilde hadde nettopp fylt seks år, men hadde ikke fått noen presanger på bursdagen sin. Hun hadde de samme, gamle fillene på seg som alltid, og lekte stort sett bare med kongler, pinner og steiner hun fant i skogen. Men Hilde klagde ikke, for hun visste at mor gjorde så godt hun kunne for at de skulle ha det fint. De hadde lite penger, men det lille hjemmet deres var fylt av kjærlighet og de gjorde det beste ut av det de hadde. Mor laget blant annet den beste eplepaien i verden, og ifølge Hilde hadde de det godt så lenge de hadde hverandre og litt pai! Men i det siste hadde moren blitt dårligere til beins, og hun klarte ikke lenger å dra inn til landsbyen for å jobbe eller handle inn mat. En ny dag stod nå for tur. Det var tidlig på morgenen og sent på året. Utenfor var det kaldt, og det var frost på vinduene. Hilde hadde akkurat stått opp og kledd på seg de lyserøde fillene sine. Kjolen hennes hadde flekker, og de små, svarte skoene var i ferd med å bli for små. Det brune håret hennes var bustete, og nesetippen rød og snufsete. Det var kaldt i campingvognen, og Hilde gnidde hendene sammen i et forsøk på å varme dem. Nå var det bare to stykker med pai igjen, og Hilde pakket det ene stykket ned i sekken sin. Hun tok deretter på seg en skinnkåpe moren hadde sydd til henne. Det var den varmeste jakken Hilde hadde, og hun ville trenge den – for snart skulle hun ut i kulden. Hilde var nemlig nødt til å hjelpe moren å skaffe penger, slik at de kunne skaffe ull, melk, kjøtt og andre viktige ting før vinteren kom. Moren hadde så vondt i beina sine at hun ikke klarte å gå inn til landsbyen selv. Derfor bestemte Hilde seg for at hun skulle gjøre så godt hun kunne for å hjelpe til. Hun gikk derfor til landsbyen hver dag, og håpte at noen ville putte noen mynter i det lille pappbegeret hun hadde med seg. På den måten kunne de få råd til å kjøpe tingene de trengte. Ha det, mor!, sa Hilde. Vær forsiktig, kjære deg, rakk moren å svare før den vesle jenta forsvant ut gjennom døren. Mamma visste ikke at Hilde dro helt inn til landsbyen, eller at hun prøvde å skaffe penger slik at de skulle klare seg gjennom vinteren. Hun trodde den vesle jenta lekte i skogen, med alle konglene, steinene og pinnene sine. Hilde gikk gjennom skogen, med pappkoppen godt gjemt i en fillete sekk. Så gikk hun forbi det speilblanke vannet som hadde begynt å få is. Der så hun en ensom svane et stykke unna. Den så sulten ut, og lette sikkert etter mat. Hilde stod en stund og så på svanen, og bestemte seg for å dele litt av paien sin. Hun kastet en bit ut på isen, og gikk videre. Med små, raske skritt nærmet Hilde

seg landsbyen og alle menneskene som bodde der. Snart kunne hun se gatelysene, noe som betydde at hun ikke hadde langt igjen å gå. Store, fine hus lå som perler på en snor bortover gatene, og inni dem bodde det mennesker som aldri hadde kjent på kulde eller sult. Av og til kastet Hilde et blick opp på husene og kikket inn vinduene for å se hvordan det var å bo i et ordentlig hus. De som bodde i husene så ut til å ha det godt og varmt, og barna hadde egne rom med både leker og myke senger. I ett av vinduene så Hilde ei jente på sin egen alder. Hun hadde langt lyst hår som var festet i to pene fletter, rene, hvite klær og en søt teddybjørn i armene. Jenta smilte mens hun lekte, og hadde tydeligvis ikke mange bekymringer i livet. Selv om Hilde sjelden klagde på noe som helst, klarte hun ikke å la være å ønske at hun og moren hennes hadde hatt det like godt selv. Hilde hadde kommet til sentrum av den vesle landsbygden. Midt på plassen var det en fontene som var slått av nå som frosten hadde kommet. Rundt den var et islagt vann med barn som stod på skøyter. Den åpne plassen var omkranset av røde og gule murbygninger med butikklokaler. Hun satte seg ned ved siden av inngangen til en av de mange butikkene, der det ble solgt vakre smykker og edelstener. De som gikk forbi her hadde kanskje noen mynter å avse? Hun fikk mange blick, for det var slettes ikke vanlig å gå rundt med så fillete klær og slitte sko, og i hvert fall ikke på den kalde årstiden. Noen av menneskene i landsbyen var hyggelige og ga henne noen kronestykker. Men mange av dem overså henne, og gikk rett forbi – akkurat som om hun var luft. De andre tiggerne som satt her ble behandlet på samme måte. Hun møtte blikket til en eldre mann med rufsete skjegg, avklippede hansker og pappkrus i hånden. Han smilte forsiktig til henne og vinket. Hun vinket tilbake. Mannen gjorde det litt mindre ensomt å sitte her. Hilde synes det var verst når skolebarn gikk forbi. De kunne finne på å le av henne, og noen pekte eller ropte ting til henne – sikkert på grunn av de fillete klærne og det bustete håret. Men Hilde kunne ikke noe for at hun og moren hadde så dårlig råd, og forsøkte å overse de som var dumme med henne. De visste ikke bedre. Hilde følte seg likevel veldig trist, for hun gikk ikke på skolen selv og hadde heller ingen venner å leke med. Selv om ikke alle i landsbyen var like snille, hadde det likevel samlet seg noen mynter i koppen i løpet av dagen, og Hilde talte dem forsiktig. Her var det nesten nok til et spann med melk! Men hun bestemte seg for å spare pengene litt til, slik at hun kunne overraske moren. Da solen begynte å bli lav reiste lille Hilde seg opp fra de kalde brosteinene og la koppen med mynter i sekken. Hun ville komme seg hjem før det ble helt mørkt ute, hvis ikke ville nok mor bli bekymret. Det var

bitende kaldt, og den første snøen hadde begynt å legge seg på bakken. Hilde gikk og gikk, helt til hun kom til skogen. Herfra var det fortsatt et stykke å gå til der hun og moren hennes bodde, og hun kjente at hun begynte å bli veldig kald på tær og fingre. Etter et stykke trengte Hilde en pause, og hun satte seg ned i snøen. Dagen hadde vært lang, og Hilde klarte ikke lenger å holde tilbake tårene. Hun var kald, sulten, sliten og trøtt, men mest av alt ensom. Om noen bare kunne forstå hvordan hun hadde det! Hun la seg ned i snøen og så opp på himmelen som hadde begynt å bli mørk. Mellom tretoppene kunne hun skimte stjernene. Slik lå hun en stund, og glemte både tid og sted. Et stjerneskydd viste seg plutselig på himmelen. Hilde husket da på hva moren en gang hadde fortalt henne: At man kan ønske seg noe idet man ser et stjerneskydd, og så vil kanskje ønsket gå i oppfyllelse. Men man fikk kun ett ønske. Vel, det kunne ikke skade å prøve! Hilde lukket øynene og hvisket: - Kjære stjerne, jeg ønsker ... en venn som bryr seg. Hun åpnet øynene igjen, men hun var fortsatt helt alene i den mørke skogen. Nei, hun fikk komme seg videre. Hun reiste seg opp, slengte sekken på ryggen og gikk videre mot campingvognen der hun og moren bodde. Etter en stund kom hun til det islagte vannet. Noe ute på isen fanget oppmerksomheten hennes. Det var noe stort og hvitt. Svanen! Plutselig så hun at skikkelsen bevegde på seg, og strakk ut to store, hvite vinger. Det så nesten ut som en engel. Svanen kom flygende og landet på isen noen meter unna den vesle jenta. Den store, vakre skikkelsen sklei mot henne, og stanset rett foran de slitte skoene hennes. Hilde hadde aldri sett en så vakker skapning! Og dette var slettes ingen vanlig svane. Den hadde jo ansikt som et menneske. Jeg er Georg ... eller bare Svanegutten, sa skikkelsen med de hvite vingene. Hilde så på ham og gispet, og klarte ikke å få ut et ord. Svanegutten hadde langt, lyst hår med blomster i, røde kinn, snille øyne og et vennlig smil. Vingene bestod av hvite fjær, og var det vakreste jenta hadde sett. Til slutt fikk hun stotret frem noen ord: Hvem ... Hva ... Hvorfor Svanegutten smilte og så på den vesle jenta som skalv og var blå på fingrene. Jeg ser du er redd og kald. Og jeg er her for å vise vei og gi deg varme, min venn. Hvorfor har du vinger? ville jenta vite. Jeg er halvt svane og halvt gutt. Med vingene mine kan jeg fly til dem som trenger meg. Kom under vingene mine, så skal du slippe å fryse! Jenta krøp under vingene til den vakre skapningen, og kjente varmen spre seg i kroppen. Det kjentes godt – nesten som å sitte foran en peis. Du har fortsatt et stykke å gå hjem, og jeg tror mammaen din lurte på hvor du er, sa Svanegutten. Å, stakkars mor – hun er nok fra seg av bekymring! Sett deg på ryggen min, så skal jeg få deg trygt hjem. Jenta

klattet opp på svanens rygg, og holdt seg godt fast i det lange, lyse håret med blomster i. De to vingene spredte seg ut, og før jenta visste ordet av det hadde de lettet fra bakken. Etter en stund landet de på skogbunnen, like ved der jenta bodde. Moren kom løpende ut. Hvor har du vært? sa hun med engstelse i stemmen. Bare litt rundt omkring, svarte jenta. Jeg har vært så redd for deg. Kom inn i varmen! Mor var så lykkelig over å få Hilde hjem igjen, at hun nesten ikke la merke til den mystiske skapningen med vinger. Mamma! Møt vennen min, Svanegutten! Hvem i alle dager ... hvorfor har du vinger? ville mor vite. Fordi han skal kunne fly til de som trenger ham raskest mulig, forklarte jenta. Hvorfor er du her, da? spurte mor. Fordi Hilde var kald, redd og trøtt, forklarte Svanegutten. Mamma takket Svanegutten for at han hadde fått jenta hennes trygt hjem i den bitende vinterkulden. Jeg er deg evig takknemlig! sa mor før hun ga Svanegutten en klem. Den vakre skapningen fløy av gårde, og jenta gikk inn i campingvognen sammen med mor. Klokken hadde blitt mye, og det var godt å endelig være hjemme hos mamma – selv om hjemmet deres var både trekkfullt og knirkete. Det viktigste var at de var sammen og hadde hverandre. Etter hvert slukket jenta lyset ved sengen, og la seg til for å sove. Mor hadde også lagt seg, og det var helt stille i campingvognen. Ikke en lyd kunne høres her dypt inne i skogen. Den natten hadde Hilde mange rare drømmer, blant annet om Svanegutten. Hun så en tryllestav og masse glitter, og følte nesten at hun fløy i søvne. Hun så også campingvognen forsvinne, og følte at hun ble løftet høyt opp i skyene. Neste morgen våknet Hilde. Hun gnidde seg i øynene og tenkte at det hadde vært en merkelig drøm! Hun satt seg opp i sengen, men skjønte ikke hva hun så rundt seg. Den slitne campingvogn-sengen hun pleide å våkne i var borte vekk. Istedenfor lå hun i en myk himmelseng med rosa og hvite puter. Hun trakk de florlette gardinene sengen var omkranset av til side. Rundt henne åpenbarte et rom seg, og det var ikke et hvilket som helst rom. Her var det ordentlige vegger, vinduer og et flott gulv av tre. Dukker, bamser og andre leker satt dandert i hyllene rundt henne, og det var malt vakre skyer på veggene. Inntil veggen var det et stort garderobeskap, og inni hang det søte kjoler og andre klær. Alle plaggene var rene og uten hull, og de var i hennes størrelse. Hun gikk videre gjennom rommet og bort til døren. Hun åpnet den, og kom ut i en gang. Hun snudde seg og så et dørskilt hvor det stod «Hildes rom». Hun løp videre bort til en annen dør. Hun åpnet den, og så moren ligge i en seng og sove. Mamma, mamma – du må våkne! Moren åpnet øynene, og var minst like overrasket som Hilde da hun fikk sett seg litt rundt. Hvor er vi? Hva skjer?, spurte moren med forvirret stemme. Jeg vet ikke,

mamma! Men vi er ikke i noen campingvogn. Den vesle jenta og moren leide hverandre gjennom huset, og lurte på hvor de var. De befant seg i et vakkert, lite hus som var akkurat stort nok for de to. Her hadde de alt de trengte – et hyggelig kjøkken, en stue, soverom, bad og loft. De gikk utenfor huset og så på det, og så på hverandre. Huset var lysegult med hvite kanter, og vinduene lyste opp takket være lampene på innsiden. Det så ut som et hjem. Utenfor var det en nydelig hage med en egen huske. Det var også en benk, rosebusker og bed hvor det kunne vokse blomster om våren og sommeren. Men hvordan hadde de havnet her? Og hvem sitt hus var det? Plutselig så de en hvit, vakker skikkelse som kom flygende. Det var Svanegutten. Han sirklet over dem før han landet i hagen ved siden av dem. Svanegutten! Jeg trodde ikke vi ville se deg igjen! sa jenta. Hvorfor ikke? Jeg er jo din venn, forklarte gutten. Vet du hvordan vi har havnet her? spurte hun. Ja, jeg tryllet frem et nytt, ordentlig hjem til dere i natt mens dere sov. Jeg håper dere liker det!. Jenta og mammaen hennes så på hverandre. Hva? Er dette *vårt*? spurte jenta. Ja, alt sammen. Men ... hvorfor? ville Hilde vite. Du delte av den lille maten du hadde da du gikk forbi vannet mitt. Da skjønnte jeg at du har et hjerte av gull, forklarte svanen. Det skulle bare mangle. Da jeg fløy deg hjem i går og så hvordan dere bodde, fikk jeg lyst til å strekke ut en hjelpende hånd. Du trengte ikke ..., forsøkte jenta å si. De fleste i denne landsbyen har mer enn de trenger, og er ikke klar over det engang. Men dere trengte virkelig et skikkelig sted å bo nå som vinteren står for tur. Jeg insisterer!. Hilde og mor ga Svanegutten en lang klem, og visste ikke hvordan de skulle få takket ham nok. Jeg har ingen penger å betale deg, beklaget mor. Ikke tenk på det, dette er en gave fra meg til dere, forklarte Svanegutten. Noe må du få!, insisterte mammaen til Hilde. Vel, kanskje et stykke til av den nydelige eplepaien din?. Skal bli!. De tre gikk inn i huset, og mor åpnet kjøleskapet på kjøkkenet. Det var fylt med alle ingrediensene de kunne drømme om, og selvfølgelig friske, blanke epler. Da kvelden kom ble rykende fersk eplepai servert på kjøkkenet, til både Svanegutten og Hildes store glede. Å – du er så snill og omtenkssom, sa Hilde da de skulle si farvel til Svanegutten den kvelden. Selvfølgelig, det er det ekte venner er, sa den mystiske skapningen før han fløy videre. Hilde skjønnte med ett at Svanegutten var ønsket hennes som hadde gått i oppfyllelse den kvelden. En venn som virkelig brydde seg. Hun fant frem den gamle, slitte ryggsekken, og tok opp koppen med mynter. Moren kom inn og så pappkruset datteren holdt i hånden. Å, kjære deg ... har du vært i landsbyen og tigget etter penger?. Jeg ville bare hjelpe deg, mor. Den tanken skal du aldri trenge å måtte tenke

igjen! Du er barnet mitt, og jeg skal ta vare på deg. Pengene skal du få beholde selv, sa mor bestemt. Og de neste ukene og månedene ble livet bedre enn hva både Hilde og moren hadde turt å håpe på. Mor ble bedre i beina, og Hilde begynte på skolen sammen med andre barn. Der fikk hun seg også nye venner. En dag da Hilde gikk på vei til skolen, stoppet hun ved den gamle mannen som satt og tigget ved gatehjørnet. Opp fra lommen hentet hun håndfullen med mynter hun hadde fått lov til å beholde, og ga dem til mannen. Tusen takk, kjære barn! Du har et hjerte av gull. Jenta smilte, og så på mannen. Det er sånt ekte venner gjør, sa hun. Da er du min første sanne venn, sa mannen. Kom gjerne på besøk til meg og mor i ettermiddag, dersom du kunne tenke deg litt eplepai!. Den gamle mannen med skjegget så overrasket på henne. Ingen hadde invitert ham hjem til seg før, og litt eplepai hadde unektelig smakt godt for en sulten mage .Jeg kommer gjerne!. Da sees vi!, svarte jenta. Så gikk hun videre. Svanegutten fløy over henne, og så stolt ned på den vesle jenta med det store hjertet.

Cato Thorsen - forfatter

Mitt navn er Cato Thorsen, og jeg er bosatt i Oslo. Jeg er utdannet barne- og ungdomsarbeider og jobber innen dette feltet. Jeg skriver barnefortellinger på fritiden – noen korte og noen litt lengre. Jeg begynte å skrive barnebøkene i 2013 og synes det er en veldig fin hobby. Jeg liker å kunne skape nye universer ut fra fantasien. Gjerne besøk min

hjemmeside: www.cato-thorsenforfatter.com

Hilsen

Cato Thorsen